

Studiu privind identitatea națională în Republica Moldova

Raport preliminar

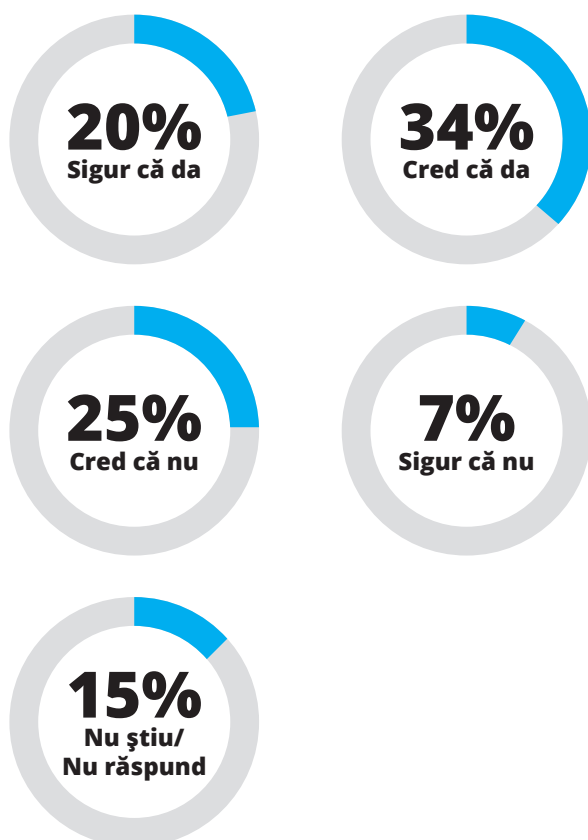
Unul dintre drepturile umane fundamentale în vremurile noastre vizează cunoașterea de către individ a istoriei naționale și dezvoltarea unei conștiințe în raport cu acest aspect. Relația dintre istoria națională și istoria Republicii Moldova este una delicată, afectată de-a lungul timpului de încercările istoriografiei sovietice, mai apoi comuniste, de falsificare a realității în vederea justificării unor decizii politice și geopolitice ideologizante. Încercarea de a înlocui identitatea românească cu una inventată, sub genericul de „moldovenism”, a privat populația majoritară dintre Prut și Nistru de dreptul fundamental la cunoașterea limbii și a istoriei naționale. Conceptele de „națiune moldovenească” și „limbă moldovenească” au fost impuse locuitorilor din stânga Prutului ca instrumente de contrafacere a identității, spre a crea și menține iluzia că România este o entitate distinctă. După declararea independenței Republicii Moldova față de imperiul sovietic, clasa politică de la Chișinău a oscilat în

mod constant, de la un ciclu electoral la altul, între recunoașterea identității naționale ca fiind românească și construirea unei identități moldovenești, stataliste, diferite de cea românească. În prezent, populația Republicii Moldova își redescoperă geografia simbolică de care aparține în mod legitim, ceea ce indică un efort de maturizare în depășirea dilemei de „independență statală” versus „identitate națională”, în favoarea celei din urmă.

Datele preliminare ale sondajului de opinie efectuat de Centrul Român de Studii și Strategii în Republica Moldova, în perioada 01-15 februarie 2014 (reprezentativ pentru populația adultă a Republicii Moldova, exceptând regiunea transnistreană și UTA Găgăuzia), sub genericul „Identitatea națională în Republica Moldova”, reflectă percepția populației din stânga Prutului asupra reperelor identitare și a spațiului cultural de care aparține. În acest sens, participanții la cercetare au răspuns la întrebări legate de identitatea lor lingvistică, istorică, politică și culturală, precum și cu privire la atitudinea față de unirea Republicii Moldova cu România.

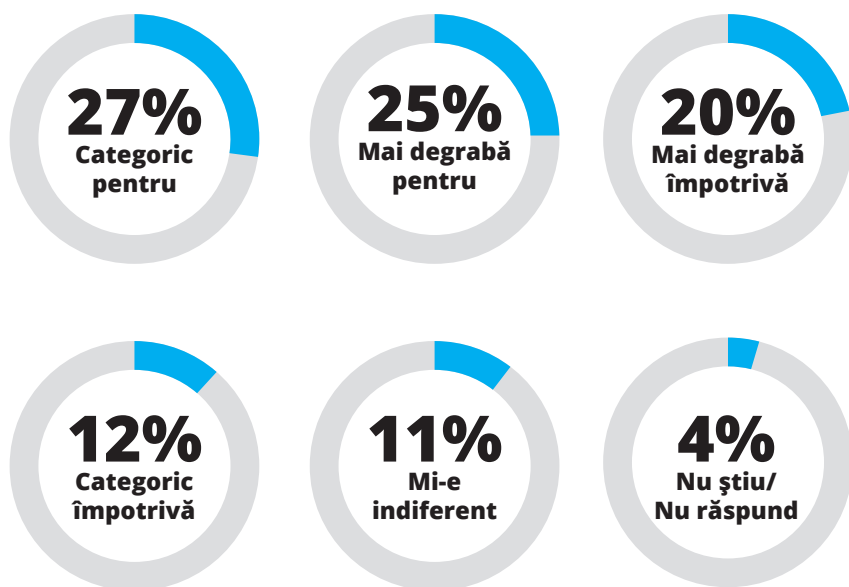
Este, iată, remarcabil că, în condițiile în care niciunul din cele două state românești nu are o politică culturală de reunificare și mass-media este dominată de mediocritate identitară, respectiv rusisme, populația alege într-o pondere covârșitoare instinctul național.

Credeți că reunirea Republicii Moldova cu România s-ar putea realiza sau nu? (%)

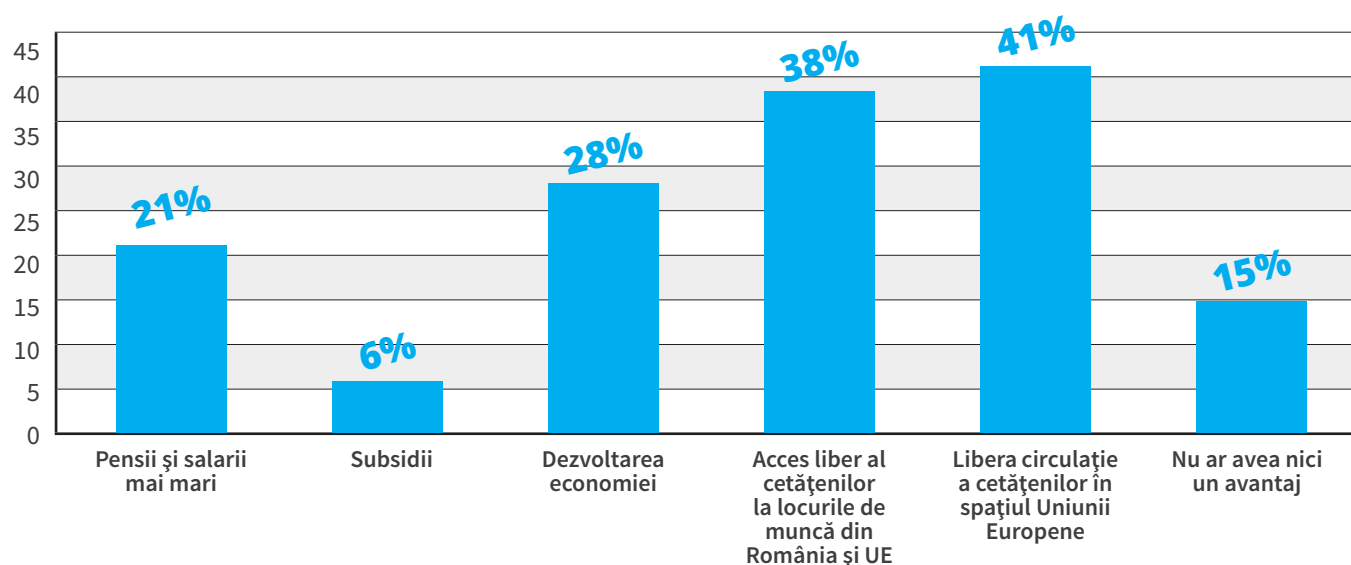
Dacă rezultatele unui sondaj efectuat în 2012 de Centrul Român de Studii și Strategii, precum și ale altor anchete realizate în ultimii doi ani indică perspectiva mai mult decât favorabilă a cetățenilor României în ceea ce privește unirea cu Republica Moldova (aproximativ 80%), acest aspect este confirmat și de cetățenii Republicii Moldova, mai mult de jumătate dintre participanții la studiu exprimând o opțiune pozitivă reunirii. Atitudinea „categorică” este exprimată de 20% dintre respondenți, în timp ce o atitudine „pentru” se regăsește în rândul a 34% dintre respondenți. Astfel, 54% dintre participanții la studiu exprimă o atitudine pro unionistă, în timp ce atitudinea contra este exprimată de un procent mai scăzut. 25% dintre respondenți „cred că nu” este posibilă o unire între România și Republica Moldova, în timp ce o certitudine împotriva realizării acestui act o exprimă 7% din participanții la studiu. Există și un procent de respondenți care nu își exprimă opinia despre acest subiect, pentru 15% dintre aceștia răspunsul la întrebarea adresată fiind „Nu știu/Nu răspund”.

Ce poziție aveți față de reunirea României cu Republica Moldova? (%)

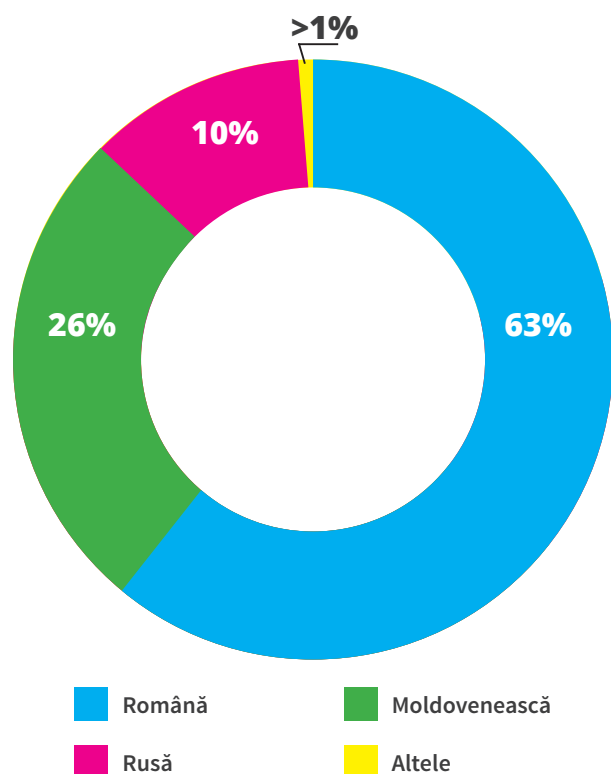
Printre participanții la studiu este mai des întâlnită exprimarea unei poziții favorabile față de reunire (pentru 27% unirea este un fapt categoric, iar 25% dintre respondenți sunt mai degrabă pentru realizarea reunirii). O atitudine de opoziție poate fi regăsită în rândul unei treimi din cetățenii Republicii Moldova. Astfel, 20% sunt mai degrabă împotriva, în timp ce opoziția totală este exprimată de 12% dintre cei care au oferit un răspuns acestei întrebări. Printre respondenți a fost identificată și o atitudine de indiferență, 11% dintre respondenți exprimând această poziție.

Care credeți că ar fi principalele avantaje pe care cetățenii Republicii Moldova le-ar putea avea ca urmare a reunirii cu România? (% afirmativ)

Participanții la studiul realizat au evidențiat ca principale avantaje ale reunirii, atât beneficii care țin de bunăstarea individuală (accesul liber la locuri de muncă, libera circulație), cât și beneficii legate de planul comunitar (dezvoltarea economiei, pensii și salarii mai mari). Actul unirii nu ar fi însoțit de nicio contribuție pozitivă în viziunea a 15% dintre cetățenii Republicii Moldova.

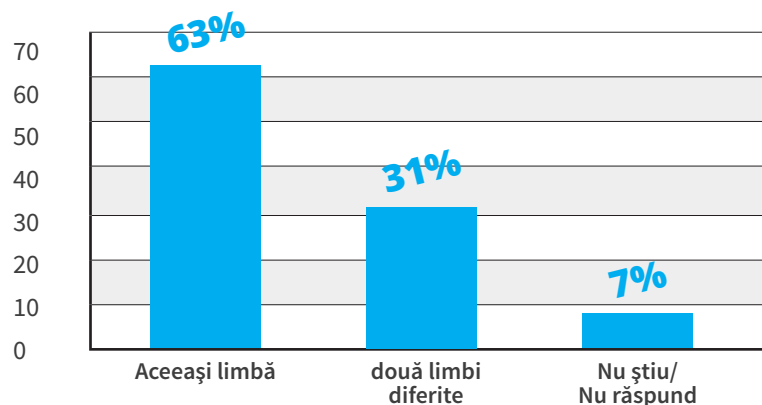
Care este limba pe care o vorbiți cel mai des?

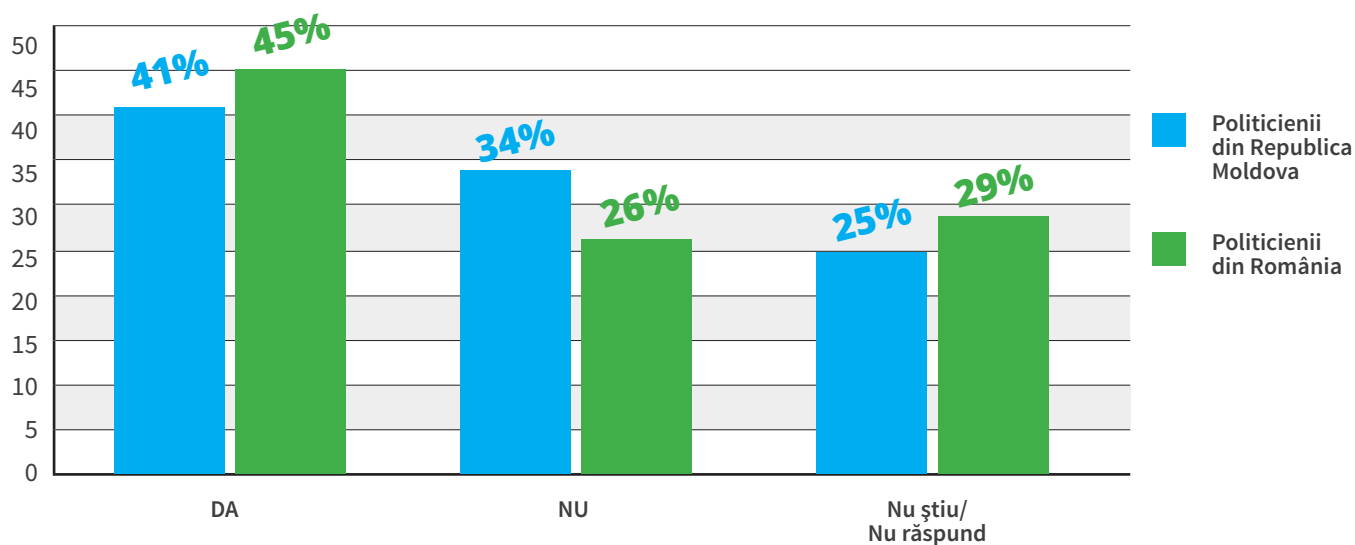
Identitatea lingvistică dintre cele două maluri ale Prutului constituie proba de necontestat a apartenenței Republicii Moldova la spațiul culturii și civilizației românești. În decembrie 2013, Curtea Constituțională de la Chișinău a recunoscut că limba română este limba oficială în Republica Moldova, decizie care face imposibilă decuplarea celor două maluri de Prut, indiferent de strădaniile unor actori politici sau geopolitici. Hotărârea Curții Constituționale, cu semnificație simbolică incontestabilă, se reflectă și în percepția respondenților. „Războiul limbii” se încheie indicând rezultatele preliminare ale studiului de față. Astfel, 63% dintre respondenți au declarat că limba pe care o vorbesc cel mai des este limba română, în vreme ce pentru 26 % aceasta este „moldovenească”, aspect care ar putea reflecta o confuzie a graiului cu limba și o reminiscență a impunerii de la nivel instituțional la cel individual a „afacerii limbii moldovenești”, ca instrument de propagandă menit să desfacă legăturile cu România.

Considerați că termenii “limba română” și “limba moldovenească” denumesc? (%)

Sintagmele de „limbă română” și „limbă moldovenească” comportă același sens în rândul majorității populației din Republica Moldova. Astfel, 63% dintre participanții la cercetare consideră că limba română și cea „moldovenească” sunt aceeași limbă, pe când 31% sunt de părere că ar fi două limbi diferite. Dictonul „divide et impera” pierde din popularitate în stânga Prutului.

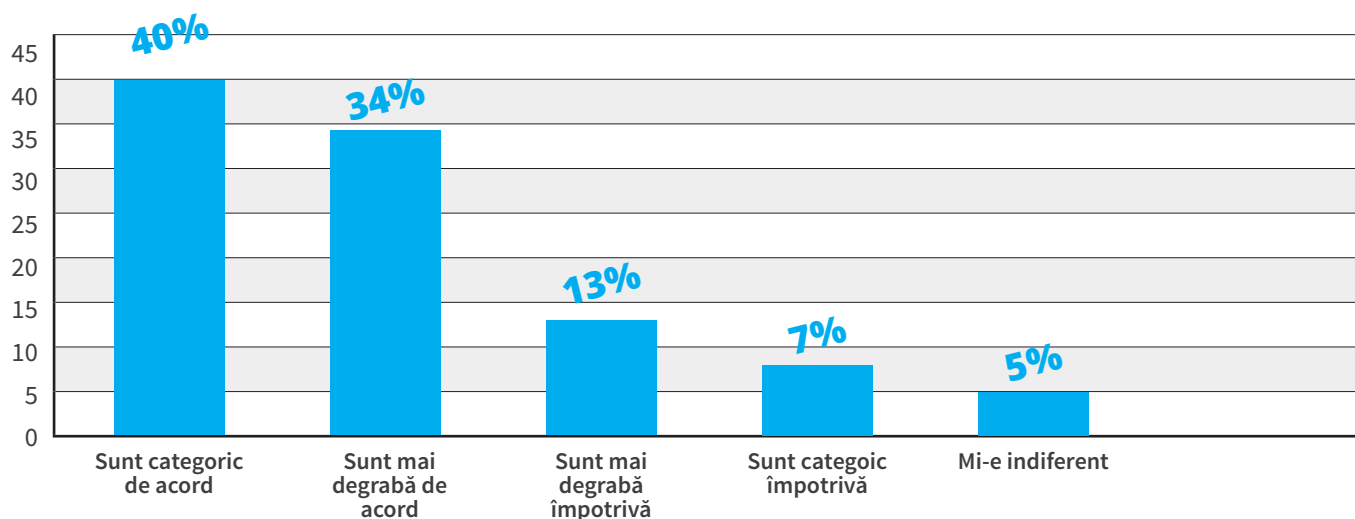
Considerați că reunirea Republicii Moldova cu România ar trebui să fie o prioritate pentru... (%)

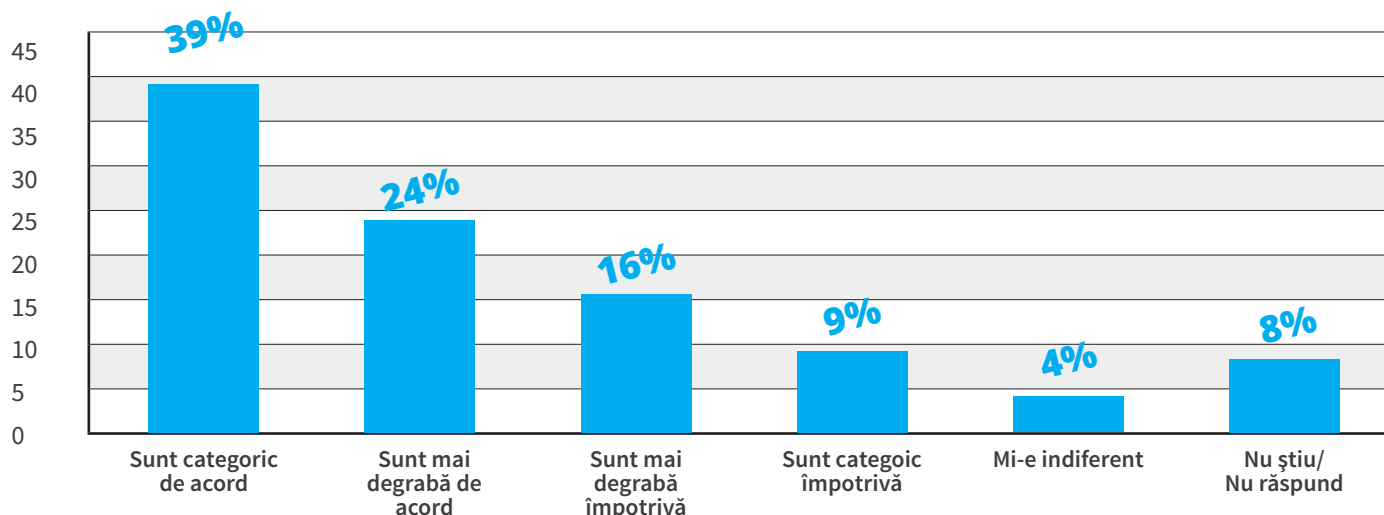
Opinia cetățenilor din Republica Moldova referitoare la implicarea clasei politice în realizarea reunirii se referă la o așteptare de implicare în acest sens a oamenilor politici de pe ambele maluri ale Prutului. Peste 40% dintre participanții la studiu consideră că atât politicienii din România, cât și cei din Republica Moldova ar trebui să aibă ca prioritate realizarea reunirii. Faptul că cetățenii Republicii Moldova consideră în procent de 45% că mai responsabili de procesul reunirii ar trebui să fie politicienii din dreapta Prutului, poate fi interpretat ca o încredere pe care aceștia o au în modalitatea în care acționează politica conjugată a României.

Ce poziție aveți față de următoarea afirmație: "România și R. Moldova au aceleași tradiții și folclor"? (%)

Trecutul comun ca moștenire identitară este identificat și asumat de 74% dintre respondenți, dintre care 40% sunt categoric de acord că România și Republica Moldova au aceleași tradiții și folclor, iar 34% sunt mai degrabă de acord. Dimensiunea cotidiană a identității care devine vizibilă în împrejurările festive sau dramatice, la sărbători, rituri de trecere, reamintește invidizilor de unde vin și cine sunt, raportat la cei din proximitate.

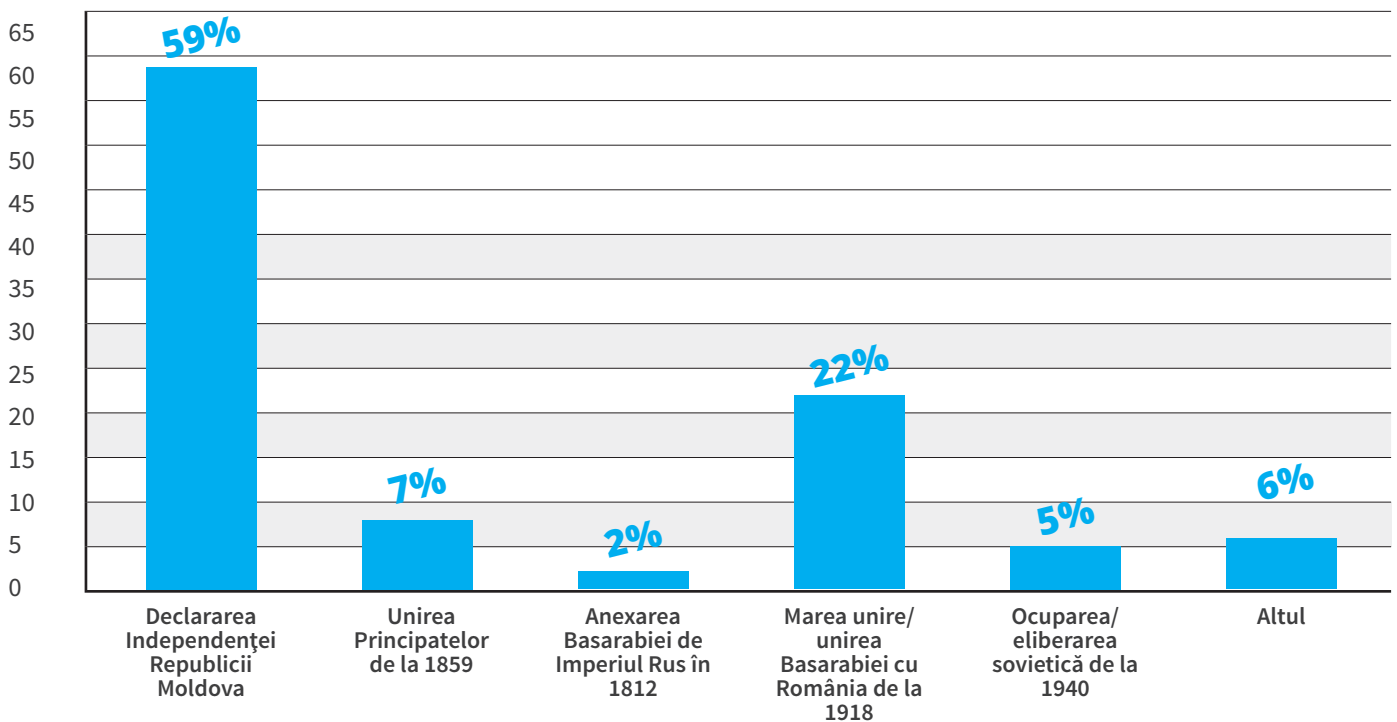
Ce poziție aveți față de următoarea afirmație: "România și Republica Moldova sunt două state românești"? (%)

De-a lungul a 23 de ani de la declararea independenței Republicii Moldova față de URSS, raporturile dintre România și Republica Moldova au încercat să iasă de sub incidența ambiguităților. De la „relații speciale” la „relații strategice” și la „relații bilaterale într-o logică europeană”, de la Podurile de flori până la înlăturarea sârmei ghimpate de la Prut, România și Republica Moldova au experimentat definiții identitare atât în interior, cât și în exterior, în mai multe formule de tipul „o națiune, două state”, „două națiuni pentru două state diferite”, precum și „două state românești”. Datele preliminare ale cercetării de față ne demonstrează că mentalul colectiv din Republica Moldova recunoaște că România și Republica Moldova reprezintă la nivel identitar același lucru: spații românești.

Care este, pentru dumneavoastră, cel mai important eveniment din istoria națională? (%)

Cetățenii Republicii Moldova sunt influențați de istoria recentă. Astfel, Declararea Independenței față de Imperiul Sovietic (1991) reprezintă cel mai important eveniment din istoria națională pentru 59% dintre cei care au oferit un răspuns în cadrul cercetării. Acest episod istoric este urmat de Marea Unire/unirea Basarabiei cu România, pe care 22% dintre participanții la studiu au considerat-o ca având cea mai mare însemnătate din întreaga istorie națională.

Repere metodologice:

Volumul eșantionului: 1155 persoane în vârstă de 18 ani și peste

Tipul eșantionului: stratificat, probabilist

Eșantionare: eșantionul este reprezentativ pentru populația adultă a Republicii Moldova fără regiunea transnistreană și Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia, cu o eroare tolerată de +/- 2,5%, la un nivel de încredere de 95%

Reprezentativitate: eșantionul este reprezentativ pentru populația adultă a Republicii Moldova, cu o eroare tolerată de +/- 2,5%, la un nivel de încredere de 95%

Ancheta de teren: 01 - 15 februarie 2014

Sondajul de față este baza științifică pentru reconstrucția urgentă a instituțiilor care au în sarcină geopolitica culturală a statului român: MAE, DPRP, ICR. Basarabeni sunt conștienți că administrarea proiectului regăsirii naționale trebuie să revină fratelui mai mare, cifrele sunt de netăgăduit. Or, acesta este paralizat de mediocritatea unei neutralități identitare unice în analele istoriei europene și complet în afara contextului resurecției geopoliticilor naționale nu numai din imediata noastră vecinătate, dar și din Occident.

Rezultatele finale ale cercetării realizate de Centrul Român de Studii și Strategii - „Identitatea națională în Republica Moldova” - vor fi făcute publice în luna mai 2014.

str. Mitropolit Filaret, nr.80, sector 4, București, România
telefon: 0318059561; Fax: 0318059562
e-mail: crss@romanii.ro; www.romanii.ro